

РЕШЕНИЕ

№ 516

гр. гр. Хасково, 02.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ХАСКОВО, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на деветнадесети юли през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА З. ЖИСОВА

при участието на секретаря Михаела Кр. Стойчева
като разгледа докладваното от ХРИСТИНА З. ЖИСОВА Гражданско дело №
20225640103048 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Мотописта“, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. „В“, ет. 7, представлявано от управителите С. Н. Н., Ц. Г.а С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Р. И., с която са предявени при условията на субективно пасивно и обективно кумулативно съединение искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 9 ЗПК, вр. с чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, вр. чл. 121, ал.1, вр. чл. 86 ЗЗД против Р. Д. Г., ЕГН ***** и Г. Д. Г., ЕГН *****. За част от претендираните суми е издадена заповед № 898 от 01.08.2022 г. за изпълнение на парично задължение по реда на чл.410 от ГПК по ч.гр.д. № 1942 по описа за 2022 г. на Районен съд – Хасково.

С влязо в сила Определение № 302 от 22.03.2023 г., постановено по гр. дело № 3048 по описа за 2022 г. на РС – Хасково, производството по отношение на предявения осъдителен иск за сумата в размер на 1309.83 лв., представляваща възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги по Договор за потребителски кредит №3006490368 от 30.03.2016г., ведно със законната лихва върху нея от подаване на заявлението до изплащане на вземането е било прекратено като недопустимо.

Ищецът твърди, че на 30.03.2016 г. сключил с двамата ответници в качеството им на солидарни длъжници Договор за потребителски кредит № 3006490368. Договорът бил сключен при следните параметри: сума на кредита: 2550 лв.; срок на кредита: 36 месеца; Размер на вноската: 124.43 лв.; Годишен процент на разходите (ГПР): 49.89 %; Годишен лихвен процент: 41.17 %; Лихвен процент на ден: 0.11 %; Общо задължение по кредита:

4479.48 лв. По избран и закупен пакет от допълнителни услуги: Възнаграждение за закупен пакет допълнителни услуги: 2305.08 лв.; Размер на вноса по закупен пакет от допълнителни услуги: 64.03 лв. или Общо задължение по кредита и по пакета от допълнителни услуги: общо задължение: 6784.56 лв.; Общ размер на вноса: 188.46 лв.; Дата на погасяване: 1-ви ден от месеца.

В исковата молба е посочено още, че съгласно Декларации т.А към Договора за потребителски кредит /ДПК/, неразделна част от него били Общи условия /ОУ/, които били предадени при подписване на договора и с които длъжниците внимателно се запознали преди подписване на договора, приемали и нямали забележки към тях, задължавали се да ги спазват, за което полагали подписа си под клаузите на този ДПК и ОУ.

Съгласно Декларации т.Г на клиента се предоставяла безвъзмездно, на хартиен носител, в ясна и разбираема форма, на български език, информация във формата на Стандартен европейски формуляр. На базата на него и разяснения от страна на кредитен експерт от дружеството клиентът преценил доколко предлагания ДПК съответства на неговите възможности и финансово състояние. Правели се и разяснения за допълнителния пакет от услуги, който предлагал дружеството, като при желание за ползването му клиентът подписвал Споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги.

На основание ОУ към ДПК във връзка с чл. 121- чл. 127 от Закона за задълженията и договорите отв.Г. Д. Г., в качеството си на съдължник по договора за потребителски кредит, се задължавала да отговаря солидарно с отв.Р. Д. Г. при условията, посочени в договора.

В т .V „Допълнителни възможности за клиента“ от ДПК № 3006490368 отв. Р. Д. Г. пожелал с част от отпуснатия кредит да бъдат рефинансирани други негови задължения към ищцовото дружество в размер на 2539.72 лв.

Ищецът посочва, че изпълнявал точно и в срок задълженията си по договора, като на 30.03.2016 г. превел парична сума в размер на 10.28 лв. по посочената от длъжника банкова сметка. Общият размер на отпуснатата сума по договора бил 2550.00 лв. От своя страна ответниците поели отговорност за задължение по Договора за потребителски кредит, като го сключили за срок от 36 месеца, с месечна вноса по погасителен план в размер на 188.46 лв. и падежна дата всяко 1-во число на месеца.

На 15.08.2016 г. между ищеца и отв.Р. Д. Г. бил сключен Анекс № 1 към ДПК № 3006490368, с който страните се договорили да бъде отложена една погасителна вноса № 4, която да бъде заплатена в края на погасителния план. Неразделна част от сключения Анекс бил нов, коригиран погасителен план, съобразно който погасителните вноски се променили от 36 на 37 броя. На 01.12.2016 г. между същите страни бил сключен Анекс № 2 към ДПК № 3006490368, с който били отложени две погасителни вноски № 7,8, които трябвало да бъдат заплатени в края на погасителния план. Като неразделна част от сключения Анекс бил изготвен нов, коригиран погасителен план, съобразно който погасителните вноски се променили от 37 на 39 броя.

Съгласно чл. 4 от Общите условия към ДПК № 3006490368 длъжниците дължали на

дружеството договорно възнаграждение за изтегления кредит, което било предварително определено в погасителния план. Страните по този ДПК се споразумели договорното възнаграждение, което възниквало за клиента като задължение към деня на отпускане на заема, да се разсрочи във времето и да се погасява от клиента в рамките на погасителния план. От страна на ответниците по делото било налице неизплатено договорно възнаграждение в размер на 829.57 лв, което се претендираше от падежа на първата неизплатена вноска - от 01.11.2017 г. до 01.07.2019 г. - датата на изтичане на погасителния план.

Ищецът сочи още, че съгласно сключено между страните Споразумение за предоставяне на пакет за допълнителни услуги и чл. 15 от Общите условия по ДПК, от ответниците било дължимо и възнаграждение в размер на 2305.08 лева, като същите били заплатили сума в размер на 995.25 лв и оставала за доплащане сумата от 1309.83 лв.

Посочва се още в исковата молба, че сключването на споразумение за предоставяне на допълнителни услуги не било задължително за отпускане на кредита, а било опционално, по избор на клиента и зависело от неговата воля. В случая съобразно предмета на Споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги към Договора за потребителски кредит, кредиторът се задължавал да предостави на клиента по негово искане и при изпълнението на посочените в ОУ изисквания, една или всички от посочените услуги, изразяващи се в: Приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит; Възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски; Възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски; Възможност за смяна на дата на падеж; Улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Всяка една и всички тези услуги потребителят можел да използва, ако пожелае да закупи и ако закупи такъв пакет, като в процесния случай ответникът пожелал да закупи пакет от допълнителни услуги, като декларирал това в искането си за отпускане на кредит. Пакетът от допълнителни услуги предоставял на ответника право да получи услуги, които не били свързани с дейността на кредитора по кредитиране, а с необходимостта на потребителя и неговото конкретно житейско положение. Със закупуването на пакет от допълнителни услуги, той си гарантирал: приоритетно разглеждане и отпускане на поискания кредит; че при настъпване на неблагоприятни за него събития, той няма да изпадне в забава, а кредитът му да бъде обявен за предсрочно изискуем, а ще може да отложи плащането на определен брой вноски, така че да може да се фокусира върху стабилизирането на своята платежоспособност, а не върху утежняване на финансовото си състояние с невъзможността да плаща кредит и лихвите за забава по него; че ако доходът му намалее, ще може да си намали размера на определен брой вноски - длъжникът може да поиска от кредитора да му намали с до 75% размера на определен брой погасителни вноски; че ако сменят датата на заплащане на месечното му възнаграждение, ще може да промени и падежната дата по кредита си, така че да е удобна за него; че ако има необходимост от допълнителни парични средства, ще може да ги получи бързо и лесно, без да е необходимо да попълва и представя купища документи. Всички тези възможности, според ищеца не могли да се определят като задължителни и

като част от общите разходи по кредита.

Възнаграждението за същите било дължимо за наличието им, за възможността (опцията) длъжникът да поиска промяна в договора му за кредит във всеки един момент от живота на договора. Поддържа се от ищеца, че предлаганите допълнителни услуги не били пряко свързани с договора за кредит, а били по повод на същия; сключването на споразумението било в резултат на свободната воля и индивидуално желание на длъжника; сключването на споразумението не било задължително условие за отпускане на кредит, поради които обстоятелства законодателят бил извадил разходите за такива допълнителни услуги от общите разходи по кредита.

В исковата молба е посочено, че длъжниците (ответниците) не са изпълнявали поетите договорни задължения и били направили петнадесет пълни и една частична погасителни вноски, видно от приложеното Извлечение по сметка към ДПК. Крайният срок за погасяване на кредита бил изтекъл на 01.07.2019г., с изтичането на който срок била настъпила изискуемостта на задължението на ответниците в пълен размер.

Според ищеца, размерът на погасеното задължение по ДПК № 3006490368 бил в общ размер на 3544.80 лева, отразено по погасителния план към договора.

Предвид изложеното, ищецът твърди, че вземането му към солидарните длъжници възлизало на общо 4419.72 лева, от които: главница по кредита в размер на 1783.46 лв., договорно възнаграждение в размер на 829.57 лв., възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 1309.83 лв., лихва за забава в размер на 496.86 лв. дължима от 01.07.2019г. до 28.07.2022г., представляващи неизплатено задължение по Договор за потребителски кредит № 3006490368.

Предвид изложеното, искът бил основателен и доказан и следвало да се уважи. Кредиторът чрез упълномощен от него кредитен експерт, представял на клиента образец на искане за получаване на потребителски кредит, като с негова помощ бил длъжен да попълни надлежно и да провери всички клаузи и данни на ДПК, след което собственоръчно да подпише искането и да го предаде чрез експерта на кредитора. Ако всички условия били изпълнени, кредиторът се задължавал да отпусне на клиента парични средства с параметрите по т.VI. Ако потребителят желал, той могъл да се откаже от кредита в срок от 14 календарни дни, без да посочва причина и да дължи обезщетение съгласно т.7.1.1 от ОУ. Ответникът не сторил това, а усвоил предоставената в заем сума, което било показателно за наличието на съгласие за получаване на заема при одобрените параметри. Той се съгласил с цената на кредита и със сключването на договора, към който момент бил наясно с общата сума, която трябва да върне, с правото си да се откаже от кредита и с погасяването му.

Поради неизпълнение на договорните задължения на ответниците, ищецът подал заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК, по което образувано било ч.гр.дело № 1942/2022 г. на РС Хасково. Съдът отхвърлил заявлението на дружеството в частта, с която се претендирало възнаграждение за пакет от допълнителни услуги, а за останалата част от заявените вземания била издадена заповед за

изпълнение. Посочва се, че за отхвърлената част на основание чл. 415 ал.1 т.3 от ГПК предявявал осъдителен иск, а за останалата част от заявените вземания, на ищеца било указано за предяви установителен иск на основание чл. 415 ал.1 т.1 от ГПК.

Предвид изложеното, ищецът иска съдът да постанови решение, с което да приеме за установено по отношение на ответниците, че му дължат следните суми, представляващи неизпълнени задължения по Договор за потребителски кредит №3006490368, а именно: главница в размер на 1783.46 лв., договорно възнаграждение в размер на 829.57 лв., лихва за забава в размер на 496.86 лв. дължима от 01.07.2019г. /датата на изтичане на погасителния план/ до 28.07.2022г., ведно със законната лихва от датата на подаване на задължението до изплащане на вземането; както и да осъди ответниците да му заплатят сумата в размер на 1309.83 лв. - възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, ведно със законната лихва върху сумата от подаване на заявлението до изплащане на вземането.

Претендират се направените съдебни разноси в заповедното и в настоящото производства.

Ответникът Р. Д. Г. представя отговор на исковата молба по чл.131 от ГПК в законоустановения едномесечен срок. Счита предявените искове за допустими, но изцяло неоснователни и недоказани.

Преди всичко, прави изрично възражение за изтекла 3-годишна погасителна давност на претендираното от ищеца договорно възнаграждение в размер на 829.57 лв, на основание чл.111, б. „в“ от ЗЗД.

На следващо място, ответникът Г. прави възражение за недействителност на процесния договор за потребителски кредит на специалните основания по чл.22 от ЗПК и излага подробни съображения в тази насока. Поддържа, че посочения в договора годишен лихвен процент не отговарял на изискванията на ЗПК, доколкото не било посочено дали същият е фиксиран или променлив, общият размер на дължимата за срока на договора възнаградителна лихва и съотношението ѝ с главницата по кредита, които неясноти съществено ограничавала правата на ответника. Освен това, в договора бил посочен размера на ГПР, но липсвали изрични и изчерпателни уточнения относно включените в същия разходи, което противоречало на изискването за яснота, въведено в чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК. Според него, с предвиждането на заплащане на допълнителни услуги се заобикаляла и разпоредбата на чл.19 ал.4 от ЗПК, тъй като тези разходи били част от дейността по управление на кредита и следвало да са включени в ГПР. С уговорките за заплащане на допълнителни разходи по допълнителните услуги се нарушавало също изискването размерът на ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута. От друга страна пък, с невключване на уговорките за заплащане на тези разходи в ГПР, последният не съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение, което представлявало заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2 от ЗЗП. Посочва се още, че доколкото в случая липсвали хипотезите на чл.26 ал.4 от ЗЗД, недействителността на оспорваната клауза, определяща размера на ГПР, обуславяла недействителността на целия договор за кредит,

още повече, че за процесното правоотношение била приложима разпоредбата на чл.22 от ЗПК, сочи че договорът е изцяло недействителен когато не са спазени изискванията на конкретни разпоредби на ЗПК, в това число тази на чл.11 ал.1 т.10 от същия. В тази насока била и съдебната практика на съдилищата, обективизирана според ответника в множеството посочени в отговора решения.

Ответникът поддържа нищожност на процесния договор и на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД, тъй като същият противоречал на добрите нрави, поради наличието на значителна нееквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение.

На същото основание оспорва и предявения осъдителен иск, с който се претендира сума за възнаграждение по пакет от допълнителни услуги, като поддържа прекомерност на същата и противоречието ѝ с принципите на справедливост и добри нрави, тъй като на практика същата била в размер, равен на размера на отпуснатия кредит. Освен това, законът не допускал кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, а по своето естество допълнителните услуги представлявали част от възнаграждението на предоставения заем и били в пряко противоречие с разпоредбите на чл.10а от ЗПК и чл.19 ал.4 от ЗПК.

Допълва се още в отговора на исковата молба, че на основание чл.23 от ЗПК и в случай на обявяване на процесния договор за кредит за нищожен, отв. Г. дължал на кредитора само и единствено чистата стойност по кредита. И тъй като общо заплатената до момента от него сума била в размер на 3 544 лв, на основание посочената разпоредба същият вече бил заплатил дължимата главница.

В условията на евентуалност и в случай, че съдът приемел процесния договор за действителен, ответникът прави възражение за прихващане на заплатената от него сума по недействителна клауза за пакет от допълнителни услуги, а именно – сумата в размер на 995.25 лева, които да бъдат прихванати от останалите дължими суми по кредита.

По тези и останалите изложени в отговора съображения, моли съдът да постанови решение, с което да отхвърли предявените искиви претенции, както и да му заплати направените по делото разноси.

Прави възражение за прекомерност на претендираните от ищеца съдебни разноси по заповедното и настоящото производства.

Ответницата Г. Д. Г. също представя отговор на исковата молба по чл.131 от ГПК в законоустановения едномесечен срок. Счита предявените искиве за допустими, но изцяло неоснователни и недоказани.

На първо място отв. Г. прави собствено възражение, че същата се явявала поръчител, а не съдължник по процесния договор за потребителски кредит, поради което по отношение на нея били приложими разпоредбите на чл. 138 и сл. ЗЗД. На следващо място посочва, че съгласно разпоредбата на чл.126 ал.3 ЗЗД забавата на един съдължник не произвеждала действие спрямо останалите такива, т.е. изискуемостта на едно от солидарните задължения не било предпоставка за изискуемостта на останалите, каквото се претендираше в случая от

нея. В същото време забавата на длъжника обременявало поръчителя, който съгласно чл. 140 ЗЗД отговарял за всички последици от виновното неточно изпълнение на длъжника, което отново водело до извода, че солидарната отговорност на отв. Г. произтичала от качеството ѝ на поръчител. Според ответницата в такъв смисъл била и посочената в отговора практика на ВКС. Поддържа се от нея, че съобразно чл. 147 ЗЗД поръчителят оставал задължен и след падежа на главното задължение, ако кредиторът е предявил иск против длъжника в течение на шест месеца, което в настоящия случай не било сторено от ищеца в указания срок, който съобразно т. 46 от ТР № 4 от 18.06.2014 г. бил преклузивен и с изтичането му отговорността на поръчителя била отпаднала.

Отделно от горното, ответницата Г. също прави изрично възражение за изтекла 3-годишна погасителна давност на претендираното от ищеца договорно възнаграждение в размер на 829.57 лв, на основание чл.111, б. „в“ от ЗЗД, както и възражения за недействителност на процесния договор за потребителски кредит по съображения, напълно идентични с релевираните в отговора на исковата молба на ответника Р. Д. Г. и изложени вече по-горе от съда.

Ответницата спорва и предявения осъдителен иск, като също поддържа прекомерност на претендираната сума за възнаграждение за допълнителни услуги и противоречие с принципите на справедливост и добри нрави, тъй като на практика същата била в размер, равен на размера на отпуснатия кредит. Поддържа, че законът не допускал кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, а по своето естество допълнителните услуги представлявали част от възнаграждението на предоставения заем и били в пряко противоречие с разпоредбите на чл.10а от ЗПК и чл.19 ал.4 от ЗПК.

Подобно на ответника Г., ответницата също поддържа че на основание основание чл.23 от ЗПК при евентуалното обявяване на процесния договор за кредит за нищожен, то по същия се дължала само и единствено чистата стойност по кредита.

И тъй като общо заплатената до момента сума била в размер на 3 544 лв., то на основание посочената разпоредба, ответницата вече била заплатила дължимата главница.

В условията на евентуалност ответницата също прави възражение за прихващане на заплатената от сума по недействителна клауза за пакет от допълнителни услуги, а именно – сумата в размер на 995.25 лева, които да бъдат прихванати от останалите дължими суми.

По тези и останалите изложени в отговора съображения, моли съдът да постанови решение, с което да отхвърли предявените искиви претенции, както и да ѝ заплати направените по делото разноски.

Прави възражение за прекомерност на претендираните от ищеца съдебни разноски по заповедното и настоящото производства.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност, както и доводите на страните, съобразно изискванията на чл. 235, ал. 2, вр. чл. 12 ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от приложените материали, частно гражданско дело № 1942 по описа за 2022 г. на Районен съд - Хасково е било образувано по заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК със заявител „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752, за издаване на заповед за изпълнение за следните суми: 1783,46 лв. – главница, дължима по Договор за потребителски кредит № 3006490368, сключен на 30.03.2016 г.; 829,57 лв. – договорно възнаграждение за периода от 01.11.2017 г. до 01.07.2019 г.; 1309,83 лв. – възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, дължимо до 01.07.2019 г. и 496,86 лв. – лихва за забава за периода от 01.07.2019 г. до 28.07.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението – 28.07.2022 г. до окончателното ѝ изплащане. С влязло в сила Разпореждане №1465 от 01.08.2022г. съдът е отхвърлил заявлението на ищеца в частта на претендираната сума в размер на 1309.83 лева за възнаграждение по закупен пакет от допълнителни услуги по договор за потребителски кредит, като в тази връзка е указал на заявителя „Профи Кредит България“ ЕООД, че може да предяви пред компетентния съд осъдителен иск за отхвърленото вземане в едномесечен срок от получаване на съобщението, какъвто в случая в указания срок не е бил предявен. Съдът е уважил заявлението като е издал за останалата част от претендираните суми заповед № 898 от 01.08.2022 г. за изпълнение на парично задължение по реда на чл.410 от ГПК, вкл. и за разноските по делото в размер на общо 97,37 лв. В срока по чл. 414, ал. 2 ГПК са подадени възражения и от двамата солидарни длъжници като с Разпореждане № 2010 от 25.10.2022 г. на ищеца е указано, че може да предяви иск за установяване на вземанията си в едномесечен срок и последният е сторил това.

На 30.03.2016 г. между Р. Д. Г. като клиент, Г. Д. Г. като солидарен длъжник и „Профи Кредит България“ ЕООД е сключен договор за потребителски кредит /ДПК/ Профи Кредит Стандарт № 3006490368, който наред с Искането на ответника Р. Д. Г. за сключването му, Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити, Допълнителна преддоговорна информация, представляваща приложение към него, Погасителен план от 24.03.2016 г., Общите условия на ищеца към ДПК, Споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги от 30.03.2016 г., Платежно нареждане от 30.03.2016 г., Погасителен план от 24.03.2016 г., Анекс № 1 към ДПК № 3006490368 с Погасителен план към него от 16.08.2016 г., Анекс № 2 към ДПК № 3006490368 с Погасителен план към него от 01.12.2016 г., Извлечение от 22.11.2022 г. по сметка към ДПК № 3006490368, са представени по делото и от тях е видно, че имат описаното в исковата молба и посочено по-горе съдържание, поради което съдържанието им не следва да се излага отново, а при необходимост ще бъде обсъдено при преценката на наведените от страните правни доводи, основани на тях.

От представеното от ищеца извлечение от 22.11.2022 г. по сметка към ДПК № 3006490368 се установява, че към общата платена сума по процесния договор към 22.11.2022 г. е в размер на 3544,00 лева.

При така установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

Предявени са при условията на обективно кумулативно и субективно пасивно съединение искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 9 ЗПК, вр. с чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, вр. чл. 121, ал.1, вр. чл. 86 ЗЗД, които са процесуално допустими, доколкото изхожда от заявител, по образувано заповедно производство срещу солидарните длъжници в едномесечния срок от уведомяването му за депозирано от страна на двамата възражение срещу издадена заповед за изпълнение относно процесните вземания.

Разгледани по същество, исковете са изцяло неоснователни поради следните съображения:

По делото не се спори, а и от събраните писмени доказателства се установява по несъмнен начин, че между страните е бил сключен договор за потребителски кредит, чието съдържание е подробно регламентирано в представените ДПК „Профи кредит Стандарт" № 3006490368 от 30.03.2016 г. и Общите условия на ищеца към него. Те са подписани и от ответниците в качеството им на кредитополучател, респ. солидарен длъжник, като автентичността им не е оспорена от тях. Ето защо следва да се приеме, че той е породил уговорените с него правни последици, а именно дружеството е отпуснало кредит в размер на 2550,00 лв. на ответника Р. Д. Г., който е трябвало да погаси чрез изплащането на определени вноски в предвидените срокове и размери. Тук е мястото да се посочи и че същият отговаря на установените в закона изисквания за форма и съдържание на този вид договор. Изпълнението на основното задължение на ищеца се установява от приетото и неоспорено преводно нареждане от 30.03.2016 г., от което е видно, че на посочената дата сумата е била изцяло усвоена от ответника Г., като в него ясно е посочено основаниято, а именно процесния ДПК.

Сключеният договор за заем обаче попада в приложното поле на Закона за потребителския кредит /ЗПК/. Същевременно, към него е приложима и общата императивна закрила срещу неравноправно договаряне, в сила от 10.06.2006 г. (§ 13 т. 12 от ДР на ЗЗП, вр. чл. 143 и сл. ЗЗП), както и нормите на Европейското общностно право - Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори. В тази връзка, съдът съобрази, че следва да следи служебно и при незаявено основание за нищожност на договора, когато: 1.) е нарушена норма предвидена в закона в обществен интерес и не се изисква събиране на доказателства; 2.) е относимо до формата /външната страна на представения правопораждащ спорното право документ/; 3.) е налице противоречие с добрите нрави /решение № 229 от 21.01.2013 г. по т.д.№ 1050/2011 г. на II т.о. на ВКС, т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 год. на ОСТК на ВКС и др./; 4.) е налице неравноправна клауза в потребителски договор /решение по дело № С-472/11 на Съдът на ЕС; решение № 23 от 7.07.2016 г. по т. дело № 3686/2014 г. на ВКС, I т. о., и др./.

Общата потребителска закрила по чл.146 ал.1 ЗЗП, вр. чл.24 ЗПК, предвижда, че неравноправните клаузи в договори между потребители и търговци са нищожни, като е обусловена от две предпоставки: потребителски характер на договора и липса на индивидуално договаряне, доколкото въведената като общо правило за всички държави от

ЕС система на защита се основава на идеята, че потребителят е в положение на по-слаба страна спрямо доставчика (включително и при финансова услуга), от гледна точка както на преговорните си възможности, така и на степента си на информираност. В конкретния случай, съдът приема, че начинът на договаряне категорично изключва формиране на волята на страните по всяка една от клаузите на договора, част от които са и във вреда на потребителя, нарушават значително равновесието между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя и не отговарят на изискването за добросъвестност /чл.143 ЗЗП/. В случая съдът намира, че ищецът не успя да докаже, клаузите на процесния договор за кредит да са били индивидуално уговорени с ответниците, за да е приложимо спрямо тях изключението по чл.146 ал.1 ЗЗП. Напротив, налага се извод за стандартизирани действия по сключване на договора, без възможност за същите да влияят на съдържанието на клаузите, т.е. касае се за такива, подготвени предварително - типови и стандартно предлагани на клиентите на заемодателя за съответния вид кредит /чл.146 ал.2 ЗЗП/. Съдържащата се в договора декларация, че с подписването на договора, кредитополучателят потвърждава, че са му разяснени, разбира и приема клаузите на договора, ОУ и Тарифата, както и че е получил преддоговорна информация, съдът намира за ирелевантна. При позоваване на неравноправен характер на договорна клауза от потребител или при служебна проверка от съда за евентуално неравноправен характер на клауза от потребителски договор, съгласно решение № 23/07.07.2016 г. по т.д. № 3686/14 г. на ВКС, I т.о., търговецът или доставчикът следва да установи индивидуалното уговаряне на оспорената клауза, като само обстоятелството, че договорът е подписан, е без значение във връзка с дължимата от съда защита на потребителя. Ако посоченото обстоятелство - подписване на договора от потребителя, би освобождавало търговеца от задължението да докаже, че клаузите са били индивидуално уговорени, това поначало би имало за последица изключване на защитата при всички потребителски договори. Индивидуално уговорена клауза по смисъла на чл.146 ЗЗП е клауза в потребителски договор, която не е била изготвена предварително от търговеца или доставчика, или дори и да е била изготвена предварително, потребителят е могъл да изрази становище по нейното съдържание, доколкото при достатъчно информиран избор, я е приел. В случая обаче по вече изложените съображения ответникът Р. Д. Г. не е разполагал с такъв избор. В изложения смисъл е и напр. решение № 98/ 25.07.2017 г. по т.д. № 535/ 2016 г., ТК, I т.о. на ВКС. Предвид тези съображения, клаузите от процесния договор относно ГЛП, ГПР и възнаграждения за услуги - съдът намира за нищожни, като неравноправни и неиндивидуално уговорени /чл.146 ал.1, вр. чл.143 т.9 и 18, вр.чл.147 ЗЗП, вр. чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.24 ЗПК/. Тези клаузи обаче са толкова съществени за процесния договор за потребителски кредит, че тяхната неравноправност води до нищожност на целия договор - чл.146 ал.5 ЗЗП. Съгласно чл.26 ал.4 ЗЗД нищожността на отделни части не влече нищожност на договора, когато те са заместени по право от повелителните правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ѝ части. В случая не е налице нито една от тези две хипотези - нищожните клаузи на процесния договор относно определянето на ГЛП, ГПР и възнаграждения за услуги да бъдат заместени по право от повелителни норми на закона или

договорът за кредит да се сключи и ако в него не са включени тези клаузи. Като се изходи и от характера на този договор, който е възмезден, включването на клаузи за договаряне на лихвен процент по кредита и ГПР по него е въведено като изрично изискване в чл.11 ал.1 т.9 и 10 ЗПК. Предвид на това, в случая не е приложима нормата на чл.26 ал.4 ЗЗД и нищожността на посочените по-горе клаузи на процесния договор обуславя недействителността му като цяло.

Освен гореизложеното, според настоящия съдебен състав е налице недействителност на процесния договор за потребителски кредит и на основание ЗПК поради което и ответните възражения в тази насока се явяват напълно основателни. Клаузите от процесния договор относно ГЛП и ГПР съдът намира за нищожни и на основание чл.21 ЗПК. Както се посочи по-горе, съгласно чл.11 ал.1 т.9 и 10 ЗПК, задължителен реквизит от всеки договор за потребителски кредит е ГПР и ГЛП. По процесния договор ГПР е в размер на 49.89 %, а ГЛП е в размер на 41,17 %, като при заета сума от 2550,00 лв., на връщане подлежат 4479,48 лв., без да се включва възнаграждението за закупен пакет от допълнителни услуги. В случая не се установяват обстоятелства, които да обосновават определянето на ГЛП и на ГПР в такива високи размери, довели до нееквивалентност на насрещните престации при установената стойност на заема и недоказаността на значителни разходи или риск, поет от заемодателя за срока на договора, които да оправдават договарянето на такива високи проценти. Затова тези клаузи са нищожни, тъй като заобикалят закона, и в частност заобикалят ограничението на годишния процент на разходите по чл.19 ЗПК. Същевременно, този извод се обосновава и на още по- голямо основание, предвид уговорените в договора възнаграждение за допълнителни услуги, а именно: възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги от 2305,08 лв., с размер на вноската по закупен пакет от допълнителни услуги – 64,03 лв., дължима заедно с месечната погасителна вноската по кредита; с общо задължение по кредита и по закупения пакет от допълнителни услуги: от 6784,56 лв., при отпусната заемна сума от 2550,00 лв. Клаузите за това допълнително възнаграждение са нищожни, тъй като липсва еквивалентност между поетото задължение за заплащане на допълнително възнаграждение и поетите ангажменти от страна на кредитора, които по същността си представляват дейност по усвояване и управление на кредита. С уговарянето им на практика се достига до предварително заплащане на цена в размер, близък до главницата по договора за кредит, в т.ч. за бъдещи услуги, без оглед на това - дали и в какъв обем ще бъдат предоставени. Наред с това, от съдържанието на договора е видно, че възнаграждението за допълнителна услуга, макар наречена "незадължителна", става изискуемо с подписването на договора, но се разсрочва за срока на договора и вноските се добавят към месечните вноски за погасяване на кредита. Следователно длъжникът няма възможност да избира дали да ползва тези услуги, а те са неотменна част от самия договор за кредит, което потвърждава извода за неравноправния им характер. Същевременно, тези клаузи, по вече изложените съображения, не са били индивидуално уговорени. Договореното допълнително възнаграждение по своя характер е такова за дейност по усвояване и управление на кредита и с това споразумение се цели заобикаляне на разпоредбата на чл.10а ал.2 ЗПК. Размерът на това възнаграждение е определен произволно

и противоречи и на добрите нрави, тъй като общият им размер, както се посочи е близък до самата заемна сума. Добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона. Предвид задължителната практика на ВКС по т.3 на ТР № 1/2009 г. от 15.06.2010 г. по тълк. д. № 1/ 2009 г. на ОСТК, съдът намира, че тези клаузи са нищожни, на основание чл.26 ал.1 ЗЗД. С тях се заобикаля и забраната по чл.19 ал.4 ЗПК, годишният процент на разходите да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. В случая ГПР по процесния договор е 49.89 %, поради което, ако към дължимата по договора сума се присъединят и разходите по допълнителните услуги, ГПР ще надхвърли нормативно допустимия размер от 50 %. Нищожността произтича и от разпоредбата на чл.21 ал.1 ЗПК. Същевременно, според чл.33 ал.1 и 2 ЗПК, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, като обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, както е в случая, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по същия /чл.23 ЗПК/. В този смисъл, ищецът като кредитор принципно може да се легитимира като носител на материалното право единствено за неизплатената главница по заемния договор спрямо двамата ответници.

В случая не се спори между страните, а и от представеното извлечение от 22.11.2022 г. по сметка към ДПК № 3006490368 се установява, че ответникът Р. Д. Г. е заплатил на ищеца по сключения между тях ДПК „Профи кредит Стандарт“ № 3006490368 от 30.03.2016 г. сума в общ размер от 3544,00 лева. При това положение се налага изводът, че претендираните вземания за главница са били погасени напълно от ответника - кредитополучател, и то без същият да е изпадал в забава, поради което той, а също така и солидарният му длъжник не дължат нито договорна лихва, нито претендираната законната лихва за забава.

Тук само за пълнота на изложението следва да се посочи още, във връзка с възраженията на двамата ответници за изтекла погасителна давност по отношение на претендираното от ищеца договорно възнаграждение в размер на 829,57 лв, на основание чл.111, б. „в“ от ЗЗД, доколкото периодът, за който се претендира е от 01.11.2017 г. до 01.07.2019 г., а заявлението, по повод на което е образувано ч.гр.д. № 1942 по описа за 2022 г. на РС – Хасково е депозирано от ищеца 28.07.2022 г., т.е. след изтичане на 3-годишния давностен срок, че същото, според настоящия съдебен състав, е напълно основателно, но предвид извода за неоснователност на заявените претенции на по-силно основание, то същото не подлежи на по-задълбочен коментар.

По отношение на възражението на ответницата Г. Д. Г., касаещо доводите ѝ, че същата е не солидарен длъжник, а поръчител по процесния договор за кредит следва да се посочи и следното: В договора за потребителски кредит "Профи Кредит Стандарт" №

3006490368 от 30.03.2016 г., подписан от ответницата Г. Д. Г., същата е посочена като солидарен длъжник, който съгласно т. 10.1 от ОУ на основание чл. 121 до 127 ЗЗД се задължава да отговаря за задължението на клиента /кредитополучател/ за погасяване на кредита, за евентуално наложените договорни санкции и следващи задължения, произтичащи от ДПК и ОУ. Посочено е, че солидарният длъжник се съгласява да поеме солидарна отговорност за задължението на клиента за погасяване на възнаграждението за избран и закупен пакет от допълнителни услуги, в случай че е подписал споразумението за предоставяне на такъв пакет. Съгласно т. 10.2 от Общите условия задълженията на солидарния длъжник спрямо кредитора, посочени в предходната точка, са поети при условията на солидарност и кредиторът има право да изисква изпълнение както от клиента, така и от солидарния длъжник. Уговорено е, че до прекратяване на ДПК по смисъла на т. 12 кредиторът комуникира с клиента по повод размера на задълженията и необходимостта от изпълнение, а в случай че няма точно изпълнение – и със солидарния длъжник.

Настоящият съдебен състав приема, че в случая не се касае за общата солидарност, визирана в чл. 121 и сл. ЗЗД, с оглед на което ответните възражения следва да се приемат за напълно основателни. Уговорената солидарност следва да се квалифицира като учредено лично обезпечение по смисъла на чл. 138 и сл. ЗЗД с произтичащите от тази квалификация за третото лице правни последици. Квалификацията "солидарен длъжник" е обща и тя не дава информация за същината и характеристиките на отговорността на длъжниците към кредитора, а солидарна отговорност "по принцип" не съществува и поради това страната, която се позовава на такава, следва да докаже правното основание за възникването ѝ, т. е. да установи, че страните са съдължници и за тях трябва да се прилагат само общите правила на чл. 121 и сл. ЗЗД, или че е осъществен фактическият състав на друг вид договор, от който може да възникне солидарност – обикновено това е договор за поръчителство. За разлика от отговорността на солидарните длъжници по чл. 121 и сл. ЗЗД, отговорността на поръчителя има акцесорен характер. Съгласно чл. 138, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД, за да произведе действие уговореното поръчителство, е необходимо да съществува главно задължение, което да бъде обезпечено от поръчителя, чието задължение е функция на главното правоотношение. Солидарните задължения по чл. 121 и сл. ЗЗД от своя страна са винаги самостоятелни, между тях не съществува функционална връзка, изразяваща се в съществуването на материалното право на всеки един от солидарните длъжници в зависимост от наличието на друг валидно възникнал и непогасен главен дълг. Поръчителят е лице, което се задължава да отговаря за чужд дълг солидарно с длъжника за задължението към кредитора, а съдължникът е лице, което отговаря за собствен дълг солидарно с другия длъжник за едно тяхно общо задължение. Ето защо следва да се приеме, че ответницата Г. Д. Г. има качеството на поръчител по процесния договор за кредит, тъй като същата се е задължила при неизпълнение от страна на кредитополучателя да отговаря солидарно за задължението му, състоящо се в погасяване на кредита, т. е. поела е задължение да обезпечи задълженията на кредитополучателя по договора.

Само по себе си обстоятелството, че Г. Д. Г. е посочена в договора като солидарен

длъжник, не води до извода за наличие на солидарност по смисъла на чл. 121 и сл. 33Д. Важно е не посочването в договора на качеството на лицето, а същността на поетото задължение. От писмените доказателства по делото се установява, че кредитополучател /клиент, съгласно терминологията в договора/ е само ответникът Р. Д. Г. и кредитът е усвоен единствено от него /част от него е послужила за погасяване на предходни задължения, а сумата от 10,28 лева е преведена по посочена от него банкова сметка/. Така анализирайки постигнатите уговорки в договора, и вземайки предвид реалното предаване и преминаването на парите в патримониума на кредитополучателя Р. Д. Г. и разпоредбата на т. 10.2 от ОУ, следва извод, че кредиторът ще търси солидарния длъжник, само в случай на неизпълнение от страна на длъжника, т.е. при изпълнение от страна на ответника Р. Д. Г., няма да бъде ангажирана отговорността на ответницата Г. Д. Г., от което следва, че намерението на страните по договора и преследваната от тях цел, е била ответницата да обезпечи дълга на Р. Д. Г. като поръчител. Ответницата Г. Д. Г. се явява гарант за изпълнение на поетото от ответника Р. Д. Г. задължение, поради което даденото от нея обезпечение се доближава най-много до правната фигура на поръчителя. Същата се е задължила да отговаря за чужд дълг солидарно с длъжника към кредитора, а не да отговаря за собствен дълг солидарно с другия длъжник за едно тяхно общо задължение. Задължението □ е акцесорно на това по договора за кредит и спрямо нея следва да се прилагат разпоредбите на [чл. 138 и сл. 33Д](#), а освен това и съгласно [чл. 141, ал. 1 33Д](#) поръчителят е задължен солидарно с главния длъжник.

След като ответницата Г. Д. Г. има качеството на поръчител по договора, следва да се изследва срокът по чл. 147, ал. 1 33Д, който е преклузивен и за чието изтичане съдът следи служебно. Според чл. 147, ал. 1 33Д отговорността на поръчителя отпада, ако кредиторът не е предявил иск срещу длъжника след изтичане на шест месеца от падежа на главното задължение. Шестмесечният преклузивен срок по 147, ал. 1 33Д тече от момента, когато главното задължение е станало изискуемо изцяло, а не от падежа на всяка отделна анюитетна вноска. В настоящия случай срокът на договора за кредит е изтекъл на 01.07.2019 г., на която дата е настъпил падежът на последната погасителна вноска съобразно погасителен план към Анекс № 2 на ДПК № 3006490368 и към този момент главното задължение е станало изцяло изискуемо. След тази дата – от 02.07.2019 г., е започнал да тече шестмесечният срок, в който кредиторът е следвало да заведе иск срещу главния длъжник, за да запази поръчителството. Срокът е изтекъл на 02.01.2020 г., когато и отговорността на ответницата Г. Д. Г. е отпаднала. Заявлението за издаване на заповед за изпълнение е депозирано едва на 28.07.2022, т.е. след изтичане на срока по чл. 147, ал. 1 33Д. Предвид гореизложеното, исковете, предявени срещу ответницата Г. Д. Г., са неоснователни и на това основание и като такива следва да бъдат отхвърлени.

В заключение може да се обобщи, че по делото не се установява по безспорен начин възникването, респ. съществуването на паричното вземане в претендираните размери, за което вземане в полза на ищеца срещу ответниците е издадена заповед за изпълнение по развитото се заповедно производството по ч.гр.д. № 1942 по описа на РС Хасково за 2022 г.

По така изложените съображения предявените искове следва да бъдат отхвърлени изцяло като неоснователни и недоказани.

Съгласно т. 12 на Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, съдът, който разглежда специалния установителен иск, предявен по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, и то с осъдителен диспозитив, като съобразно изхода на спора разпредели отговорността за разносните както в исковото, така и в заповедното производство.

В случая към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, ответниците не са дали повод за образуване на заповедното производство, тъй като към този момент, вземането на ищеца не е съществувало и не е било изискуемо. Ето защо не следва да бъде ангажирана и отговорността им за сторените от ищеца разноси по ч. гр. д. № 1942 по описа за 2022 г. на РС Хасково.

Предвид изричното искане в тази насока, ищецът, на основание чл.78, ал.3 ГПК, следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на ответника Р. Д. Г. - адв. Д. В. М. сумата от 890,36 лева с включен ДДС, представляваща възнаграждение за осъщественото от него процесуално представителство, защита и съдействие по настоящото дело, определено според размера на исковите и по правилата на чл.38 ал.2, вр. ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата /ЗАдв./, вр. чл.7 ал.2 т.2 и § 2а от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Ищецът, на основание чл.78, ал.3 ГПК, следва да бъде осъден да заплати и на процесуалния представител на ответницата Г. Д. Г. - адв. М. В. М. сумата от 890,36 лева с включен ДДС, представляваща възнаграждение за осъщественото от него процесуално представителство, защита и съдействие по настоящото дело, определено според размера на исковите и по правилата на чл.38 ал.2, вр. ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата /ЗАдв./, вр. чл.7 ал.2 т.2 и § 2а от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Мотописта“, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. „В“, ет. 7, представлявано от управителите С. Н. Н., Ц. Г.а С. и Я. К. Ч., срещу Р. Д. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. ***** и Г. Д. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. *****, искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 9 ЗПК, вр. с чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, вр. чл. 121, ал.1, вр. чл. 86 ЗЗД, за приемане на установено, че Р. Д. Г. и Г. Д. Г. дължат солидарно на „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752 следните суми: 1783,46 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № 3006490368, сключен на 30.03.2016 г.; сумата в размер на 829,57 лв. – договорно възнаграждение за периода от 01.11.2017 г. до 01.07.2019 г.; сумата в размер на 496,86 лв. – лихва за забава за

периода от 01.07.2019 г. до 28.07.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението – 28.07.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, за които суми е издадена Заповед № 898 от 01.08.2022 г. за изпълнение на парично задължение по реда на чл.410 от ГПК по ч.гр.д. № 1942 по описа за 2022 г. на Районен съд – Хасково.

ОСЪЖДА „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Мотописта“, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. „В“, ет. 7, представлявано от управителите С. Н. Н., Ц. Га С. и Я. К. Ч., да заплати на адв. Д. В. М. от АК- Пловдив, с адрес на кантората - гр.*****, сумата от 890,36 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение по делото.

ОСЪЖДА „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Мотописта“, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. „В“, ет. 7, представлявано от управителите С. Н. Н., Ц. Га С. и Я. К. Ч., да заплати на адв. М. В. М., от АК - Пловдив с адрес на кантората - гр.*****, сумата от 890,36 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Хасково в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Хасково: /п/ не се чете

Вярно с оригинала!

Секретар: М. С.